

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒/๒๕๕๑

วันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๑

เรื่อง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยอำนาจหน้าที่ของ
ตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีหนังสือด่วนมาก ที่ มท ๐๖๐๖.๖/๘๐๒๘ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยอำนาจหน้าที่ของตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๒ วรรคสอง

กระทรวงมหาดไทยอ้างว่า เนื่องจากได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๘ บัญญัติว่า “ในคดีอาญา การค้นในที่รโหฐานจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะมีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุให้ค้นได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” แต่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๒ วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ค้นด้วยตนเองไม่ต้องมีหมายค้นก็ได้ แต่ต้องเป็นในกรณีที่อาจออกหมายค้นหรือค้นได้ตามประมวลกฎหมายนี้” เพื่อให้เกิดความถูกต้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ กรมตำรวจจึงได้หารือไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว มีความเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๘ ได้ยกเลิกหลักการที่ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ออกหมายค้นตามมาตรา ๕๘ (๓) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ศาลเท่านั้น

เป็นผู้มีอำนาจออกหมายค้นได้ การที่มาตรา ๕๒ วรรคสอง บัญญัติให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ค้นในที่รโหฐานด้วยตนเองไม่ต้องมีหมายค้นในกรณีนี้อาจออกหมายค้นหรือค้นได้ ก็เป็นหลักการอันสืบเนื่องมาจาก มาตรา ๕๘ (๓) ดังกล่าว จึงได้กำหนดให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่สามารถค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นโดยถือว่าตนเป็นหมายในตัวเอง ฉะนั้น บทบัญญัติในมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในส่วนที่บัญญัติให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ค้นด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหมายค้นในกรณีนี้อาจออกหมายค้นได้ จึงขัดต่อบทบัญญัติมาตรา ๒๓๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และได้แจ้งให้กรมตำรวจทราบแล้ว กรมตำรวจและกระทรวงมหาดไทยไม่เห็นพ้องด้วย โดยทั้งกรมตำรวจและกระทรวงมหาดไทยมีความเห็นว่า พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ค้นในที่รโหฐานด้วยตนเองโดยไม่มีหมายค้นได้ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕๒ วรรคสอง ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๘ แต่ยังไม่อาจตัดสินใจอย่างหนึ่งอย่างใดได้ จึงได้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ตำรวจชั้นผู้ใหญ่สามารถค้นในที่รโหฐานด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหมายค้นในกรณีนี้อาจออกหมายค้นหรือค้นได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๒ วรรคสอง ได้หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า กระทรวงมหาดไทยได้ยื่นคำร้องมาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยถึงอำนาจในการค้นของตำรวจชั้นผู้ใหญ่ โดยอาศัยอำนาจตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๖ กรณีจึงมีปัญหาคือวินิจฉัยว่า กระทรวงมหาดไทยเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่

พิเคราะห์แล้ว ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๖ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภา เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย” เห็นว่า องค์กรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย นั้น หมายถึง องค์กรที่มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๐๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งและรัฐมนตรีอื่นอีกไม่เกินสามสิบห้าคนประกอบเป็นคณะรัฐมนตรี มีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน” เห็นว่า ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าวได้กำหนดตัวบุคคลและอำนาจหน้าที่ในการบริหารประเทศไว้ องค์กรฝ่ายบริหารก็คือคณะรัฐมนตรี มีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือกระทรวงมหาดไทยเป็นส่วนหนึ่งหน่วยงานหนึ่งของฝ่ายบริหาร

หาใช่เป็นองค์การตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแต่อย่างใดไม่ กระทรวงมหาดไทยจึงไม่อาจร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยปัญหาโดยอาศัยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๖ ได้
อาศัยเหตุดังได้วินิจฉัยมา ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่รับวินิจฉัยคำร้องของผู้ร้อง

นายเชาวน์ สายเชื้อ	ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
นายโกเมน ภัทรภิรมย์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายจุมพล ณ สงขลา	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
พลโท จุล อติเรก	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายชัยอนันต์ สมุทวณิช	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายประเสริฐ นาสกุล	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายปรีชา เฉลิมวณิชย์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมงคล สระแก้ว	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุจินดา ยงสุนทร	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุวิทย์ ชีรพงษ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอนันต์ เกตุวงศ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอิสสระ นิตินันท์ประกาศ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอุระ หวังอ้อมกลาง	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายเชาวน์ สายเชื้อ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒/๒๕๕๑

วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๑

เรื่อง กระทรวงมหาดไทยขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่สามารถค้นที่รโหฐานด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหมายค้นในกรณีนี้อาจออกหมายค้นได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๒ วรรคสองได้หรือไม่

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีหนังสือ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ แจ้งว่า มีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่ของตำรวจว่าเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีผลบังคับใช้แล้ว ตำรวจชั้นผู้ใหญ่จะมีอำนาจค้นด้วยตนเองในที่รโหฐานโดยไม่ต้องมีหมายค้นในกรณีนี้อาจออกหมายค้นได้ ตามมาตรา ๘๒ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้หรือไม่

เรื่องนี้ กรมตำรวจได้หารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้วได้รับคำตอบว่ามาตรา ๘๒ วรรคสอง ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๘ ซึ่งบัญญัติว่า “ในคดีอาญา การค้นในที่รโหฐานจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะมีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุให้ค้นได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ดังนั้น มาตรา ๘๒ วรรคสอง ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจึงใช้บังคับมิได้

กรมตำรวจมีความเห็นโต้แย้งว่า รัฐธรรมนูญเปิดกว้างไว้ให้นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ค้นในที่รโหฐานได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล โดยมีข้อยกเว้นไว้ในตอนท้ายมาตรา ๒๓๘ ว่า “ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ซึ่งกรมตำรวจตีความว่า ข้อยกเว้นดังกล่าวได้แก่ถ้อยคำในมาตรา ๘๒ วรรคสอง ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้นเอง ซึ่งระบุเหตุต่างๆ ที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ค้นด้วยตนเอง “ไม่ต้องมีหมายค้นก็ได้” แต่ต้องเป็นในกรณีที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งกรมตำรวจเห็นว่าไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

๒. หนังสือของกระทรวงมหาดไทยแจ้งความเห็นของกรมตำรวจด้วยว่า ไม่มีเหตุให้ตีความบทบัญญัติมาตรา ๘๒ วรรคสอง แตกต่างไปจากการตีความมาตรา ๑๔ (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่ให้เจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติป้องกันและ

ปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๕ มีอำนาจเข้าค้นเคหสถาน สถานที่ใด ๆ หรือยานพาหนะใด ๆ ในส่วนที่เป็นที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นได้ ดังที่ปรากฏในความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งตอบข้อหารือของกรมตำรวจ

๓. กระทรวงมหาดไทยพิจารณาความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบกับความเห็นของกรมตำรวจแล้ว เห็นพ้องกับความเห็นของกรมตำรวจ แต่ไม่อาจตัดสินใจได้ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่สามารถค้นที่รโหฐานด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหมายค้นในกรณีที่อาจออกหมายค้นได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๒ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้หรือไม่

ในหนังสือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้อ้างมาตรา ๒๖๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญให้องค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย”

ข้อพิจารณา

ปัญหาเบื้องต้น ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาว่าจะมีคำสั่งรับหรือไม่รับเรื่องนี้ไว้พิจารณาดำเนินการต่อไป

มติส่วนข้างมากของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าไม่รับเรื่องนี้ไว้ดำเนินการต่อไป

ข้าพเจ้าเป็นฝ่ายเสียงข้างน้อยที่เห็นว่าควรรับเรื่องไว้ดำเนินการต่อไปจึงทำความเข้าใจดังนี้

การตีความรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๖ นั้น มีประเด็นที่ต้องพิจารณา ๒ ประการ คือ
เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ (ตามรัฐธรรมนูญ) และ

เกี่ยวกับองค์กร (ตามรัฐธรรมนูญ)

ทั้งนี้ กรณีต้องเข้าประเด็นทั้ง ๒ ข้อ จะขาดข้อใดข้อหนึ่งศาลรัฐธรรมนูญก็ย่อมจะไม่รับไว้ดำเนินการ

๑. เกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่เสนอมาโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยนั้น เห็นว่า

ในหมวด ๘ ของรัฐธรรมนูญซึ่งว่าด้วยศาล มาตรา ๒๓๗ ถึง ๒๔๗ เกี่ยวกับการจับกุมคุมขัง การค้นในที่รโหฐาน การขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลย การสอบสวน สิทธิของพยานและผู้เสียหาย ในคดีอาญา สิทธิของบุคคลที่จะไม่ให้ถ้อยคำเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเอง สิทธิที่จะได้รับค่าทดแทนกรณีมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าจำเลยมิได้กระทำความผิด ล้วนเกี่ยวข้องกับพนักงานสอบสวน หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจอันอยู่ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย

นอกจากนั้น ปัญหาที่กระทรวงมหาดไทยเสนอมาเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้คือ มาตรา ๓๕ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถาน” และวรรคสองบัญญัติว่า บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองที่จะอยู่อาศัยและครอบครองเคหสถานโดยปกติสุข การเข้าไปในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครอง หรือการตรวจค้นเคหสถานจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย” และมาตรา ๒๓๘ “ในคดีอาญา การค้นในที่รโหฐานจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะมีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุให้ค้นได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ปัญหาที่กระทรวงมหาดไทยขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเป็นปัญหาข้อยกเว้นสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพดังกล่าว จึงมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตอย่างปกติสุขของประชาชนทั่วไป แม้ว่าข้อยกเว้นเหล่านั้นมีเหตุผลความจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการรักษาความสงบเรียบร้อยตามกฎหมายก็ตาม

ฉะนั้น สำหรับประเด็นปัญหาจึงเข้าลักษณะเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรแน่นอน

๒. สำหรับประเด็นที่สองเกี่ยวกับว่าเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญหรือไม่ ข้าพเจ้าเห็นว่า

๒.๑ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศซึ่งกำหนดระบอบการปกครองและจัดระเบียบการใช้อธิปไตยและการบริหารประเทศ

รัฐธรรมนูญจึงเป็นกรอบอันเป็นโครงสร้างสำคัญยิ่ง ซึ่งจำเป็นต้องมีกฎหมายต่าง ๆ เข้ามารองรับขยายครอบคลุมด้านต่าง ๆ เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนของประเทศ

ดังนั้น องค์กรต่าง ๆ ที่เป็นหลักสำคัญของอำนาจนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ จึงย่อมเป็นองค์กรที่รัฐธรรมนูญทุกฉบับได้กำหนดไว้

๒.๒ กระทรวงมหาดไทยนับเป็นองค์กรของรัฐองค์กรหนึ่งในด้านการบริหารประเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้บัญญัติถึงการปกครองส่วนท้องถิ่น เท่ากับว่าเป็นการรับเอาการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งการปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ภายใต้การดูแลรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทย

การที่การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญแต่กระทรวงมหาดไทยกลับไม่เป็น นั้นดูจะขัดกับหลักตรรกวิทยา

๒.๓ ขณะนี้ศาลรัฐธรรมนูญได้รับเรื่องปัญหาวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาล ตามที่สมาคมสันนิบาตเทศบาลได้เสนอผ่านประธานรัฐสภา

๒.๕ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๐๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งและรัฐมนตรีอื่นอีกไม่เกินสามสิบห้าคน ประกอบเป็นคณะรัฐมนตรี มีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน”

มาตรา ๒๑๒ บัญญัติว่า “ในการบริหารราชการแผ่นดิน รัฐมนตรีต้องดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และนโยบายที่ได้แถลงไว้ตามมาตรา ๒๑๑ และต้องรับผิดชอบ ต่อสภาผู้แทนราษฎรในหน้าที่ของตน รวมทั้งต้องรับผิดชอบร่วมกันต่อรัฐสภาในนโยบายทั่วไปของ คณะรัฐมนตรี”

เมื่อพิจารณาทั้งสองประเด็นนี้รวมกันแล้วจึงเห็นว่า กรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้เสนอเรื่องมายังศาลรัฐธรรมนูญมีประเด็นที่สำคัญเข้าข้อกำหนดตามมาตรา ๒๖๖ ควรรับไว้พิจารณา ดำเนินการได้

นายเชาวน์ สายเชื้อ
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์โกเมน ภัทรภิรมย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒/๒๕๕๑

วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๑

เรื่อง กระทรวงมหาดไทยขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่า นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่สามารถค้นที่รโหฐานด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหมายค้น ๑ ได้หรือไม่

กระทรวงมหาดไทย โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีหนังสือ ที่ มท ๐๖๐๖.๖/๘๐๒๘ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยอำนาจหน้าที่ของตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยอ้างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๖ โดยแจ้งว่ากรมตำรวจมีปัญหาว่า เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมีผลใช้บังคับแล้วตำรวจชั้นผู้ใหญ่จะมีอำนาจค้นด้วยตนเองในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นในกรณีที่สามารถออกหมายค้นได้ ตามมาตรา ๘๒ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้หรือไม่ ซึ่งกรมตำรวจได้หารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว ได้รับคำตอบว่า นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ไม่มีอำนาจค้นด้วยตัวเองในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้น แม้จะเป็นกรณีที่สามารถออกหมายค้นได้ตามมาตรา ๘๒ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพราะขัดต่อมาตรา ๒๓๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แต่กรมตำรวจมีความเห็นว่าอำนาจการค้นที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้น ตามมาตรา ๘๒ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่เป็นกรณีที่ต้องด้วยมาตรา ๒๓๘ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย ในเหตุที่ว่า “มีเหตุให้ค้นได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” กระทรวงมหาดไทยเห็นด้วยกับความเห็นของกรมตำรวจ แต่ไม่อาจตัดสินใจอย่างหนึ่งอย่างใดได้ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า “นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่สามารถค้นที่รโหฐานด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหมายค้นในกรณีที่สามารถออกหมายค้นหรือค้นได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๒ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้หรือไม่”

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๖ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย” จึงเห็นได้ว่าเรื่องที่จะเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยนั้น ต้องเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ และผู้ที่จะ

เสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้ คือ องค์การตามรัฐธรรมนูญที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่หรือประธานรัฐสภา

องค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ย่อมหมายถึง องค์กรของรัฐที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และรัฐธรรมนูญได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ขององค์กรนั้นไว้ในรัฐธรรมนูญด้วย

กระทรวงมหาดไทยเป็นองค์กรของรัฐ แต่มิได้มีการบัญญัติถึงกระทรวงมหาดไทยไว้ในรัฐธรรมนูญ และมีได้มีการบัญญัติอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๖ ว่า “มาตรา ๑๕ กระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่เกี่ยวกับการบำบัดทุกข์บำรุงสุข การส่งเสริมและพัฒนาการเมืองการปกครอง การปกครองท้องถิ่น การทะเบียนราษฎร การส่งเสริมการศึกษาและการประกอบอาชีพ การพัฒนาชุมชน การรักษาความมั่นคงภายใน การป้องกันสาธารณภัย การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน การที่ดิน การสาธารณสุขปโภค และการสาธารณสุขการโยธา การราชทัณฑ์ การผังเมือง และการพัฒนาชนบท”

ดังนั้น กระทรวงมหาดไทยแม้จะเป็นองค์กรของรัฐ แต่ก็มีได้เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ จึงไม่อาจเสนอเรื่องปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้

อนึ่ง ปัญหาที่กระทรวงมหาดไทยขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคือ “นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่สามารถค้นที่รโหฐานด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหมายค้นในกรณีที่อาจออกหมายค้น หรือค้นได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๒ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้หรือไม่” นั้น เป็นการขอให้พิจารณาเรื่องเกี่ยวกับอำนาจของตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๑๗) ว่าจะมีอำนาจอย่างไร จึงมิใช่เป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ เพราะตำรวจชั้นผู้ใหญ่มิได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และไม่ปรากฏอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ปัญหาเรื่องนี้จึงมิใช่ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ

โดยเหตุผลที่ได้พิจารณามาดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า เรื่องที่กระทรวงมหาดไทยขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า “นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่สามารถค้นที่รโหฐานด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหมายค้นในกรณีที่อาจออกหมายค้นหรือค้นได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๒ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้หรือไม่” นั้น มิใช่เป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพึงวินิจฉัยจึงไม่รับวินิจฉัยเรื่องนี้

ศาสตราจารย์โกเมน กัทรภิรมย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายชุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒/๒๕๔๑

วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๑

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้รับรายงานจากกรมตำรวจว่ามีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของ ตำรวจว่าเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมีผลใช้บังคับแล้ว ตำรวจชั้นผู้ใหญ่จะมีอำนาจค้นด้วย ตนเองในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นในกรณีที่อาจออกหมายค้นได้ตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้หรือไม่ ซึ่งปัญหาดังกล่าวกรมตำรวจมีความเห็นว่า ตำรวจชั้นผู้ใหญ่มีอำนาจค้นด้วยตนเองในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นในกรณีที่อาจออกหมายค้นได้ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕๒ วรรคสอง และกระทรวงมหาดไทยเห็นพ้องด้วย กับความเห็นของกรมตำรวจ แต่ไม่อาจตัดสินใจอย่างหนึ่งอย่างใดได้ กระทรวงมหาดไทยโดย พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงเสนอปัญหาดังกล่าวพร้อมความเห็น ต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖

พิเคราะห์แล้วเห็นว่าเนื่องจากรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๖ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับ อำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อม ความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย” ตามบทบัญญัติดังกล่าวผู้มีสิทธิเสนอเรื่องพร้อม ความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้โดยชอบ จึงได้แก่องค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญหรือ ประธานรัฐสภา และเรื่องที่จะเสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญนั้นจะต้องเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ ขององค์กรนั้นๆ ตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ ดังนั้นปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยในเบื้องต้นก็คือกระทรวง มหาดไทยหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่มีสิทธิเสนอเรื่องพร้อม ความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญได้หรือไม่ เห็นว่าคำว่า “องค์กรตามรัฐธรรมนูญ” ตามบทบัญญัตินี้ดังกล่าว ย่อมหมายถึง องค์กรที่มีบัญญัติไว้โดยตรงในรัฐธรรมนูญเท่านั้น อาทิเช่น คณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง ศาลทหาร คณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นต้น โดยองค์กรเหล่านั้นรัฐธรรมนูญได้ระบุอำนาจหน้าที่ของแต่ละ องค์กรไว้ด้วย ส่วนกระทรวงมหาดไทยเป็นส่วนราชการของฝ่ายบริหาร เป็นองค์กรของรัฐที่จัดตั้งขึ้น ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ฯ จึงเป็นองค์กรฝ่ายปกครองอยู่ในบังคับกฎหมาย ปกครอง มีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบสูงสุด มิได้จัดตั้งขึ้นโดยรัฐธรรมนูญ และมีได้มีการกำหนด อำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยไว้ในรัฐธรรมนูญเหมือนองค์กรตามรัฐธรรมนูญอื่นๆ ส่วนรัฐมนตรี แม้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญก็เป็นเพียงบุคคลมิใช่องค์กรดังเช่นคณะรัฐมนตรี

อาศัยเหตุผลดังได้พิจารณาма จึงวินิจฉัยว่ากระทรวงมหาดไทย โดย พลตรี สนั่น
ขจรประศาสน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มิได้มีฐานะเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ไม่มีสิทธิ
เสนอปัญหาเรื่องอำนาจของตำรวจชั้นผู้ใหญ่ในการค้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
มาตรา ๘๒ วรรคสอง ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๖

นายจุมพล ณ สงขลา
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ พลโท จุล อติเรก ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒/๒๕๕๑

วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๑

เรื่อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตำรวจในการค้น

กระทรวงมหาดไทย โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๖๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตำรวจชั้นผู้ใหญ่เรื่องการค้น ซึ่งมีอำนาจค้นในที่รโหฐาน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอยู่แล้ว ครั้นเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยใช้บังคับและตามมาตรา ๒๓๘ ของรัฐธรรมนูญได้บัญญัติเรื่องเดียวกันนี้ไว้ด้วย แต่แตกต่างกันแต่เพียงว่าจะต้องขอคำสั่งหรือหมายของศาลหรือไม่ กระทรวงมหาดไทยมีปัญหาว่า ตำรวจชั้นผู้ใหญ่จะมีอำนาจค้นด้วยตนเองในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นในกรณีที่อาจออกหมายค้นได้ตามมาตรา ๘๒ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้หรือไม่

ในเบื้องต้นนี้จะต้องวินิจฉัยเสียก่อนว่า กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจเสนอความเห็นขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาในเรื่องนี้ได้หรือไม่

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๖ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภา เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย” พิจารณาแล้ว เห็นว่า ข้อความว่า “อำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ” นั้น หมายความว่า อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญขององค์กรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญก็ดี องค์กรที่มีอยู่ก่อนรัฐธรรมนูญใช้บังคับก็ดี หรือองค์กรที่จะเกิดขึ้นใหม่ซึ่งตั้งขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งองค์กรของรัฐและองค์กรเอกชนด้วย แต่จะต้องเป็นองค์กรที่มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

กระทรวงมหาดไทยเป็นองค์กรของรัฐ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหลายประการ โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับการค้นซึ่งปรากฏในหมวด ๒ ตามมาตรา ๘๒ วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ค้นด้วยตนเองไม่ต้องมีหมายค้นก็ได้ แต่ต้องเป็นกรณีที่อาจออกหมายค้นหรือค้นได้ตามประมวลกฎหมายนี้” ตามบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่เกี่ยวกับการค้นนี้ มีบัญญัติไว้ตามมาตรา ๒๓๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งบัญญัติว่า “ในคดีอาญา การค้นในที่รโหฐานจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะมีคำสั่ง

หรือหมายของศาล หรือมีเหตุให้ค้านได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว จะเห็นได้ว่า การค้านเป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย และเป็นอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญด้วย เมื่อกระทรวงมหาดไทยมีปัญหาว่า การค้านดังกล่าวถ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ค้านด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาลจะได้หรือไม่ กระทรวงมหาดไทยไม่เห็นพ้องด้วย กับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา และเพื่อให้ได้ข้อยุติในการใช้อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ กระทรวงมหาดไทยจึงขอเสนอความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๖ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย

อาศัยเหตุดังได้วินิจฉัยมา จึงเห็นว่ากระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นองค์กรของรัฐมีสิทธิเสนอ ความเห็นขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ที่มีปัญหาดังกล่าวตามมาตรา ๒๖๖ ของรัฐธรรมนูญได้

พลโท จุล อติเรก
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายชัยอนันต์ สมุทวณิช ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒/๒๕๕๑

วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๑

เรื่อง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยอำนาจหน้าที่ของตำรวจ
ชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๒๖๖ ของรัฐธรรมนูญระบุว่า “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กร
ต่างๆตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ
เพื่อพิจารณาวินิจฉัย”

ตามมาตรา นี้ มีประเด็นที่ควรหยิบยกขึ้นพิจารณาเพื่อความกระจ่างแจ้งดังนี้

๑. “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ” นั้น
“ตามรัฐธรรมนูญ” ขยาย “องค์กรต่างๆ” หรือขยาย “อำนาจหน้าที่” กล่าวคือหากขยายความ
“อำนาจหน้าที่” ก็จะอ่านได้ว่า “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญขององค์กร
ต่างๆ” แต่ถ้าจะอ่านตามตัวอักษรในมาตรา ๒๖๖ ก็ต้องหมายถึง อำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ
(ที่มีอยู่) ตามรัฐธรรมนูญ

๒. ไม่ว่าจะกรณีใด ประเด็นมีอยู่ว่า “องค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ” นั้น หมายถึง
องค์กรใดบ้าง

องค์กร หมายถึง บุคคลหรือคณะบุคคลที่มีการรวมตัวกันหรือจัดตั้งขึ้น เพื่อดำเนินการตาม
วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่มีการระบุไว้อย่างชัดเจน มีการจัดระบบและกระบวนการปฏิบัติงาน
เพื่อบรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายนั้น องค์กรจะมีฐานะเป็นนิติบุคคลหรือไม่เป็นนิติบุคคลก็ได้

ตามรัฐธรรมนูญ ได้มีการระบุถึงคำว่า “องค์กร” ไว้อย่างชัดเจนในมาตราต่างๆ แต่ก็ไม่ได้
หมายความว่า สิ่งที่มีลักษณะเป็นองค์กร แต่รัฐธรรมนูญมิได้ระบุว่า “องค์กร” ใด จะไม่รวมอยู่
ในความหมายของ “องค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ” เช่น คณะองคมนตรี, คณะกรรมการการเลือกตั้ง
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, ศาลปกครอง เป็นต้น

“องค์กร” ที่มีการระบุในรัฐธรรมนูญอย่างชัดเจนมีดังนี้

๑. องค์กรของรัฐที่มีอยู่และต้องมีอยู่ในรัฐธรรมนูญทุกฉบับ เพราะเป็นองค์อาพยพหลักของ
อำนาจบริหาร อำนาจนิติบัญญัติ และอำนาจตุลาการ

๒. องค์กรของรัฐที่เกิดขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้ คือ “องค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ” (เช่น ตามมาตรา ๕๐)

๓. “องค์กรอื่นๆ ของรัฐ ที่เป็นนิติบุคคล” เช่น ตามมาตรา ๖๒ ซึ่งระบุว่า “สิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานนั้น ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น เป็นองค์กรของรัฐที่มีอยู่แล้ว การที่รัฐธรรมนูญเพิ่มเติมคำว่า “องค์กรอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคล” ย่อมทำให้องค์กรใดของรัฐก็ตามที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ย่อมอยู่ภายใต้บังคับของรัฐธรรมนูญทั้งสิ้น และจะต้องมีฐานะเป็น “องค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ” หาไม่แล้ว การปฏิบัติงานขององค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล กระทำการใดที่กระทบสิทธิของบุคคล การกระทำนั้นก็จะอยู่นอกเหนือการบังคับของมาตรา ๖๒

กรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นเจ้ากระทรวง และโดยที่กระทรวงมหาดไทยและกรมตำรวจต่างเป็นองคาพยพ หรือองค์กรของรัฐ เป็นองค์กรหลักของอำนาจบริหาร ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยอำนาจหน้าที่ของตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงต้องถือว่ากรมตำรวจและกระทรวงมหาดไทย เป็นองค์กรหลักของการใช้อำนาจบริหาร

อนึ่ง องค์กรโดยตัวของมันเอง ไม่อาจกระทำการที่ก่อให้เกิดผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ได้ แต่จะต้องมีบุคคลหรือคณะบุคคลผู้มีอำนาจ หรือผู้ได้รับมอบอำนาจทำการในนามองค์กรนั้นตามกรอบของอำนาจหน้าที่ ที่มีการระบุไว้อย่างชัดเจน

ดังนั้น องค์กรไม่ว่าจะมีฐานะเป็นนิติบุคคล หรือไม่เป็นนิติบุคคล จึงเป็นโครงสร้างที่มีหน้าที่และโครงสร้าง-หน้าที่นั้นจะต้องมีกระบวนการทำงาน โครงสร้าง-หน้าที่และกระบวนการทำงานขององค์กรจะดำเนินไปได้โดยอัตโนมัติไม่มีมนุษย์เกี่ยวข้องไม่ได้ ดังนั้นการแยกองค์กรจากตัวบุคคล โดยเฉพาะผู้มีอำนาจสูงสุดขององค์กรที่ทำการวินิจฉัยสั่งการต่างๆ จึงเป็นสิ่งที่แยกตัวองค์กรจากกระบวนการทำงานขององค์กรอันเป็นสิ่งผิดวิสัย

หากจะพิจารณาว่าคณะรัฐมนตรีมีฐานะเป็นองค์กรฝ่ายบริหาร แต่รัฐมนตรีมิใช่องค์กรของฝ่ายบริหารก็ถูกต้อง แต่ในกรณีนี้ประเด็นความเป็นองค์กรมิได้อยู่ที่ตัวรัฐมนตรี หรืออยู่ที่บุคลากร เช่น นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ซึ่งทำการในนามขององค์กร แต่อยู่ที่กระทรวงมหาดไทยและกรมตำรวจ ซึ่งเป็นองค์กรหนึ่งของฝ่ายบริหาร และตัวรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้มีอำนาจสูงสุดขององค์กรนี้

แม้จะมีข้อแย้งว่า กรมตำรวจและกระทรวงมหาดไทย จะมีไซองค์กรที่มีบัญญัติไว้โดยตรง ในรัฐธรรมนูญ เช่น คณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยระบุอำนาจหน้าที่ไว้ในรัฐธรรมนูญด้วยก็ตาม แต่กรมตำรวจและกระทรวงมหาดไทยก็ยังถือว่าเป็นหน่วยราชการ ตามมาตรา ๖๒ และจะต้องถือว่าเป็นหน่วยราชการเป็นองค์กรประเภทหนึ่งตามรัฐธรรมนูญ เพราะอยู่ใต้บังคับของรัฐธรรมนูญ ทั้งตาม มาตรา ๖๒ และมาตราอื่นๆ

การอ้างว่าตำรวจชั้นผู้ใหญ่มิได้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และไม่ปรากฏอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ปัญหาเรื่องนี้จึงมิใช่ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ น่าจะเป็นการเข้าใจผิดในสาระสำคัญของเรื่อง เพราะเรื่องนี้เป็นกรขอให้อำนาจหน้าที่ของตัวผู้กระทำการขององค์กร คือตำรวจชั้นผู้ใหญ่เป็นผู้กระทำการของกรมตำรวจ

ตามที่หนังสือที่ มท ๐๖๐๖.๖/๘๐๒๘ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกล่าวว่า

“กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาปัญหา ความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประกอบกับความเห็นของกรมตำรวจแล้ว เห็นพ้องด้วยกับความเห็นของกรมตำรวจ แต่ไม่อาจตัดสินใจอย่างหนึ่งอย่างใดได้ จึงขอประทานกราบเรียนมาเพื่อวินิจฉัยว่า นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ สามารถกันที่รโหฐานด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีหมายค้นในกรณีนี้อาจออกหมายค้น หรือค้นได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๒ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้หรือไม่”

ข้าพเจ้าในฐานะเสียงข้างน้อยเห็นว่า กรณีนี้เป็นกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของกรมตำรวจ ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ (และเป็นองค์กรประเภทหนึ่ง) และปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรของรัฐคือกรมตำรวจนี้ เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๓๘ ซึ่งระบุว่า “ในคดีอาญา การค้นในที่รโหฐานจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะมีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุให้ค้นได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงควรรับไว้พิจารณา เพราะเข้าข่ายของมาตรา ๒๖๖ ของรัฐธรรมนูญ

นายช้อยนันต์ สมุทวณิช

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายประเสริฐ นาสกุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒/๒๕๕๑

วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๑

เรื่อง อำนาจหน้าที่ของตำรวจชั้นผู้ใหญ่ในการค้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
มาตรา ๘๒ วรรคสอง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีหนังสือด่วนมาก ที่ มท ๐๖๐๖.๖/๘๐๒๘ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ ถึงประธานศาลรัฐธรรมนูญ โดยอ้างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาว่า ตามรัฐธรรมนูญตำรวจชั้นผู้ใหญ่ยังมีอำนาจค้นด้วยตนเองในที่รโหฐาน โดยไม่ต้องมีหมายค้น ในกรณีที่อาจออกหมายค้นได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๒ วรรคสอง ได้หรือไม่

เมื่อพิจารณารัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ซึ่งบัญญัติว่า “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย” แล้ว จะเห็นได้ชัดว่า กระทรวงมหาดไทยมิใช่องค์กรตามรัฐธรรมนูญ แต่เนื่องจากมีมาตรา ๒๓๘ ซึ่งบัญญัติว่า “ในคดีอาญาการค้นในที่รโหฐานจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะมีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุให้ค้นได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๕ บัญญัติว่า “กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบำบัดทุกข์บำรุงสุข การส่งเสริมและพัฒนาการเมือง การปกครอง การปกครองท้องถิ่น การทะเบียนราษฎร การส่งเสริมการศึกษาและการประกอบอาชีพ การพัฒนาชุมชน การรักษาความมั่นคงภายใน การป้องกันสาธารณภัย การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน การที่ดิน การสาธารณสุขปโภค และการสาธารณสุขการ การโยธา การราชทัณฑ์ การผังเมือง และการพัฒนาชนบท” ซึ่งมีกรมตำรวจเป็นส่วนราชการในสังกัด และให้พนักงานตำรวจมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน โดยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติให้พนักงานตำรวจมีอำนาจจับและค้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๒ ซึ่งบัญญัติว่า “ห้ามมิให้ค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้น เว้นแต่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ค้น และในกรณีต่อไปนี้ ... เมื่อพนักงานฝ่ายปกครอง

หรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ค้นด้วยตนเองไม่ต้องมีหมายค้นก็ได้ แต่ต้องเป็นในกรณีที่อาจออกหมายค้นหรือค้นได้ตามประมวลกฎหมายนี้” ซึ่งกรมตำรวจได้หารือไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว แต่กรมตำรวจยังไม่เห็นพ้องด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายคณะที่ ๕) จึงเสนอความเห็นไปยังกระทรวงมหาดไทย ซึ่งกระทรวงมหาดไทยเห็นด้วยกับความเห็นของกรมตำรวจ จึงได้มีหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาปัญหานี้โดยตรง โดยไม่ปรากฏว่ามีการปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการร่างกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๒๒ ข้อ ๑๐ วรรคสาม ซึ่งกำหนดว่า “...ผู้ขอความเห็นอาจขอให้ทบทวนปัญหาที่กรรมการร่างกฎหมายคณะใดคณะหนึ่งได้วินิจฉัยไปแล้วอีกครั้งหนึ่งก็ได้ ในกรณีนี้ให้เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดให้มีการประชุมร่วมกันของกรรมการร่างกฎหมายสองหรือสามคณะเป็นการประชุมพิเศษ หรือจัดให้มีการประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายเพื่อพิจารณาปัญหานั้นได้ตามที่เห็นสมควร” เพราะกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือที่ น.๑๑๓๑๐/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๒ ว่า คณะรัฐมนตรีได้ลงมติวางระเบียบในเรื่องการตีความและการให้ความเห็นในทางกฎหมายว่า “..เมื่อคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในทางกฎหมายเป็นประการใดแล้ว โดยปกติให้เป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา” และให้กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ถือเป็นระเบียบปฏิบัติต่อไป

โดยเหตุที่การค้นในที่รโหฐานได้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๘ แล้ว และตราบไคที่ตำรวจชั้นผู้ใหญ่ยังไม่มั่นใจว่าตนจะยังคงมีอำนาจค้นในที่รโหฐาน โดยไม่มีคำสั่งหรือหมายของศาลได้หรือไม่ ดังเช่นที่เคยถือปฏิบัติมาก่อนวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นวันที่รัฐธรรมนูญใช้บังคับ ตำรวจชั้นผู้ใหญ่ย่อมจะไม่กล้าเสี่ยงที่จะดำเนินการค้นในที่รโหฐาน แต่ครั้งจะรองนกว่าจะมีการดำเนินการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหานี้อย่างถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ กระทรวงมหาดไทยก็ไม่อาจทราบได้ว่า จะเกิดหรือกระทำไคเมื่อใด แต่ถ้าปล่อยทิ้งปัญหานี้ให้เนิ่นนานออกไป ก็จะซ้ำเกินการ ทั้งยังอาจจะทำให้เกิดความเสียหายในการรักษาความสงบเรียบร้อยและไม่บังเกิดเป็นผลดีแก่ประชาชนอีกด้วย จึงวินิจฉัยว่า เฉพาะกรณีนี้ควรที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับปัญหานี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย เนื่องจากเป็นเรื่องที่สำคัญรีบด่วน และมีผลกระทบต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยและผลประโยชน์ของประชาชนเป็นส่วนรวม เพราะ “...กฎหมายทั้งปวงจะดำรงความยุติธรรมและถูกต้องเที่ยงตรงหรือธำรงความศักดิ์สิทธิ์และประสิทธิภาพเต็มเปี่ยมอยู่ได้หรือไม่เพียงไรนั้น ขึ้นอยู่กับการใช้ คือ ถ้าใช้ถูกวัตถุประสงค์หรือเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้นจริงแล้ว ก็จะทรงความศักดิ์สิทธิ์และประสิทธิภาพ

อันสมบูรณ์ไว้ได้ แต่ถ้าหากนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์โดยการบิดพลิ้วให้ผันผวนไปด้วย
ความหลงผิดด้วยอคติ หรือด้วยเจตนาอันไม่สุจริตต่างๆ กฎหมายก็เสื่อมความศักดิ์สิทธิ์และประสิทธิภาพ
ทันที และกลับกลายเป็นภัยแก่ประชาชนอย่างใหญ่หลวง ...”

นายประเสริฐ นาสกุล
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิงวุฒิชัย ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒/๒๕๕๑

วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๑

เรื่อง กระทรวงมหาดไทยขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ มีอำนาจค้นในที่รโหฐานด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหมายค้น ในกรณีนี้อาจออกหมายค้นหรือค้นได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๘๒ วรรคสอง ได้หรือไม่

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า เดิมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๕๘ (๓) ได้บัญญัติให้อำนาจศาลและพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ออกหมายค้นได้ภายในเขตอำนาจ โดยได้บัญญัติเหตุที่จะออกหมายค้นไว้ในมาตรา ๖๕ กับบัญญัติห้ามมิให้ค้นในที่รโหฐาน โดยไม่มีหมายค้น เว้นแต่จะเข้ากรณียกเว้นตามมาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ต่อมาเมื่อประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๘ ได้บัญญัติว่า “ในคดีอาญาการค้นในที่รโหฐานจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะมีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุให้ค้นได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” กรมตำรวจได้หารือปัญหาดังกล่าวไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า ในกรณีเช่นนี้ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ยังคงมีอำนาจค้นในที่รโหฐานโดยไม่ต้องมีหมายค้นในกรณีนี้อาจออกหมายค้นหรือค้นได้ตามข้อยกเว้นในมาตรา ๘๒ วรรคสอง ได้หรือไม่ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตอบข้อหารือของกรมตำรวจดังกล่าวว่า เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมิได้ให้อำนาจพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ที่จะออกหมายค้นในที่รโหฐานได้ด้วยตนเองแล้ว เจ้าพนักงานดังกล่าวจึงไม่มีอำนาจค้นในที่รโหฐานด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหมายค้น กรมตำรวจเห็นว่าเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ยังมีอำนาจค้นในที่รโหฐานได้โดยไม่ต้องมีหมายค้นตามมาตรา ๘๒ วรรคสอง เพราะกรณีดังกล่าวต้องด้วยเหตุยกเว้นในมาตรา ๒๓๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่บัญญัติว่า “เว้นแต่มีเหตุให้ค้นได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” กรมตำรวจได้พิจารณาแล้วไม่เห็นด้วยกับความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายคณะที่ ๘) ดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยเห็นด้วยกับความเห็นของกรมตำรวจ แต่ไม่อาจตัดสินใจอย่างหนึ่งอย่างใดได้ จึงเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ศาลรัฐธรรมนูญได้ประชุมปรึกษาตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ แล้วเห็นว่ากระทรวงมหาดไทยไม่ใช่องค์กรตามรัฐธรรมนูญไม่มีสิทธิเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย จึงมีมติไม่รับเรื่องตามหนังสือของกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวไว้วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๖ ด้วยคะแนนเสียง ๘ ต่อ ๕ ผู้ทำคำวินิจฉัยเป็นฝ่ายข้างน้อย จึงทำคำวินิจฉัยในส่วนของคนดังต่อไปนี้

ได้พิจารณาแล้ว ปัญหาที่ว่ากระทรวงมหาดไทยเป็นองค์กรที่มีสิทธิเสนอเรื่อง พร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๖ หรือไม่ มาตรา ๒๖๖ บัญญัติไว้ว่า “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย” บทบัญญัติในมาตรานี้อาจเข้าใจความหมายได้เป็นสองนัย กล่าวคือ ตามนัยแรก มีความหมายว่า “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญขององค์กรต่างๆ” เห็นว่ากระทรวงมหาดไทยเป็นองค์กรของรัฐจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งเป็นกฎหมายปกครองและกฎหมายมหาชน ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๒๐ กำหนดให้มีส่วนราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย ๓ สำนักงาน และ ๗ กรม รวมทั้งกรมตำรวจด้วย แม้กระทรวงมหาดไทยจะได้เสนอเรื่องมาให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยโดยตั้งปัญหาว่า นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่มีอำนาจกันในที่รโหฐานด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหมายค้นในกรณีที่อาจออกหมายค้นหรือค้นได้ตามข้อยกเว้นในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๒ วรรคสอง ได้หรือไม่ ซึ่งตามบทบัญญัติดังกล่าวเป็นข้อยกเว้นที่บัญญัติไว้สำหรับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่กันในที่รโหฐานด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหมายค้น โดยมีคำจำกัดความคำว่า “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่” อยู่ในมาตรา ๒ (๑๗) ว่า หมายถึง ข้าราชการที่มีตำแหน่งต่างๆ ของกระทรวงมหาดไทยตามที่กำหนดไว้ในสำนักงานปลัดกระทรวง กรมการปกครอง และกรมตำรวจ ดังนั้น ตามกฎหมายจึงต้องถือว่าปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาของข้าราชการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งดำรงตำแหน่งต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนดมิใช่เป็นปัญหาเฉพาะนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ในกรมตำรวจแต่เพียงกรมเดียวเท่านั้น จึงถือได้ว่าเป็นปัญหาของกระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นองค์กรของรัฐดังกล่าวข้างต้น และโดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๘ ได้บัญญัติยกเลิกอำนาจการออกหมายค้นในที่รโหฐานของเจ้าพนักงานดังกล่าว คงบัญญัติให้ศาลเท่านั้นที่มีอำนาจออกหมายค้นในที่รโหฐานได้ เว้นแต่มีเหตุให้ค้นได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ จึงมีปัญหาเกิดขึ้นในทางปฏิบัติว่า ข้อยกเว้นตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓๘ ดังกล่าวจะหมายถึงข้อยกเว้นตามมาตรา ๘๒ วรรคสอง ที่บัญญัติว่า “เมื่อพนักงาน